

Cuprins

Un benedictin despre părintele Stăniloae (diac. IOAN I. ICĂ JR.)	5
INTRODUCERE	9
<i>Status quaestionis</i>	9
<i>Titlul: Dumitru Stăniloae</i>	14
<i>Lumea</i>	15
<i>Viziunea filocalică</i>	17
<i>Structura și izvoarele lucrării</i>	17
I. VIAȚA ȘI OPERA PĂRINTELUI DUMITRU STĂNILOAE	19
<i>România</i>	19
<i>Tinerețea părintelui Stăniloae, 1903–1927</i>	21
<i>1927–1929, sub influența greacă</i>	25
<i>München 1928 și teologia dialectică protestantă</i>	32
<i>Evenimente, studii și scrieri între 1929 și 1938</i>	34
<i>Al doilea război mondial și primele cărți importante despre Lucian Blaga, Grigorie Palama și Iisus Hristos (1939–1945)</i>	38
<i>Activitatea părintelui Dumitru Stăniloae în contextul eve- nimentelor istorice din România în anii 1939–1945</i>	45
<i>Viața și activitatea teologică ale părintelui Dumitru Stăniloae în România comunistă între anii 1944–1958</i>	49
<i>Anii de închisoare (1958–1963)</i>	58
<i>Următorii 30 de ani — părintele Stăniloae între anii 1963–1993</i>	60
<i>Concluzie și reflecții finale</i>	69

II. CÂTEVA CONSIDERAȚII PRIVITOARE LA INSPIRAȚIILE ȘI METODELE TEOLOGIEI PĂRINTELUI STĂNILOAE	73
1. Ortodoxia	74
<i>Teologia neo-ortodoxă</i>	74
<i>Observații despre teologia neo-ortodoxă a lumii</i>	78
2. România	84
<i>România în căutarea României</i>	85
<i>România în scrierile părintelui Dumitru Stăniloae</i>	89
3. Teologia în umbra comunismului	98
<i>Biserică și stat</i>	100
<i>Cenzura</i>	102
<i>Ideologia materialistă</i>	108
4. Biblia	112
5. Părinții și <i>Filocalia</i>	120
6. Limba	128
III. LUMEA ÎN LUMINA LUI DUMNEZEU	139
1. Creația lumii	140
<i>Câteva observații introductive</i>	140
<i>Cinci argumente împotriva monismului materialist</i>	142
<i>Primele cuvinte ale Bibliei — „întru început” (Fc 1, 1)</i>	148
2. Motivul și scopul creației	154
<i>În interiorul unei sinteze cuprinzătoare</i>	155
<i>Câteva particularități ale acestei viziuni sintetice</i>	159
<i>Spre nădejde</i>	162
3. Transcendența lui Dumnezeu și relația Sa cu lumea	165
<i>În interiorul modelului palamit</i>	165
<i>Lumea învăluită de razele dumnezeiești</i>	170
<i>Palamism și analogie</i>	176
4. Mișcarea lui Dumnezeu spre creație	179
<i>O creație minunată</i>	179
<i>Chenoza ipostasului divin</i>	183
<i>Chenoza iubirii</i>	188
IV. STRUCTURI ALE LUMII	195
1. Finitudinea	195
<i>Finitudinea întregului creat</i>	196
<i>Creația întinsă între finitudine și înfinit</i>	198
<i>Finitudinea imprimată de înfinitatea lui Hristos</i>	200

2. Raționalitatea	202
<i>Raționalitatea înrădăcinată în Dumnezeu</i>	
și comunicată omului	203
<i>Raționalitatea lumii în perspectiva umană</i>	208
<i>Apofatismul creației sau raționalitatea tainică</i>	211
3. Unitatea	216
<i>Complexitatea realității</i>	217
<i>Dumnezeu ca izvor al realității lumii</i>	219
<i>Unitatea lumii (între Dumnezeu și om) în Hristos</i>	222
4. Mișcarea în timp	228
<i>Timpul înrădăcinat în eternitatea lui Dumnezeu</i>	229
<i>Eternitatea lui Dumnezeu</i>	232
<i>Creația în mișcare în timp spre Creatorul ei</i>	237
<i>Dumnezeu care așteaptă (timpul lui Dumnezeu)</i>	243
5. Spațiul	248
<i>Spațiul văzut în lumina lui Dumnezeu</i>	248
<i>Spațiul în relația interpersonală</i>	250
<i>Dimensiunea teologică a spațiului</i>	254
V. LUMEA ȘI OMUL ÎN DUMNEZEU	261
1. Sobornicitatea — o doxologie integrală	262
2. Aspecte antropocentrice ale creației	268
<i>Lumea a fost creată pentru om</i>	268
<i>Omul ca micro- și macrocosm</i>	270
<i>Creația unificată în om prin Hristos</i>	277
3. Lumea ca loc al dialogului	281
<i>Dialogul lui Dumnezeu cu omul prin și în lume</i>	282
<i>Dialogul omului cu Dumnezeu prin, în și cu lumea</i>	285
<i>Lumea ca loc al dialogului între oameni</i>	292
4. Spre dimensiunea finală	298
<i>Personalizarea</i>	299
<i>Transparența</i>	302
<i>Spiritualizarea</i>	308
<i>Transfigurarea</i>	312
CONCLUZIE	317
Bibliografie	325